

Uluslararası seçim gözlemcilerinin belirttiğine göre, Türkiye seçimleri, güçlü ve etkili partiler arasında geniş bir seçim yapma olanağı ve yüksek katılım ile karakterize edilmiştir. Ancak yüzde 10'luk baraj siyasi çoğulculuğu kısıtlamıştır.

ANKARA, 8 Haziran 2015 – Türkiye’de 7 Haziran tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçimleri, seçim kampanyası süresince ve seçim gününde vatandaşların etkin ve yüksek katılımıyla karakterize edilmiştir. Uluslararası gözlemciler bugün yapılan bir basın açıklamasında, seçmenlerin geniş bir yelpazedeki siyasi partilerin arasından seçim yapabildiğini, fakat parlamentoya girmek için partilerin geçmesi gereken yüzde 10'luk seçim barajının siyasi katılımı kısıtladığını belirtmişlerdir. Gözlemcilerin belirttiğine göre, basın ve yayın özgürlüğü ciddi anlamda endişe uyandıran bir alandır ve kampanya süresi boyunca basın kuruluşları ve bireysel gazeteciler iktidar partisinin baskı ve tehdit konusu olmuştur.

Kısa Dönemli AGİT Gözlem Heyetinin Özel Koordinatörü ve Lideri Vilija Aleknaitė Abramikienė “Seçimler toplumu canlı ve yoğun bir kampanya sürecine dahil etmiştir ve Türkiye’deki etkin siyasi güçler arasından gerçek bir tercih yapılabileceğini göstermiştir.” demiştir. “Özellikle son günlerdeki şiddet olayları ve trajik hayat kayıplarından sonra, insanların dün bu kadar etkin olarak seçim yerlerine gittiklerini görmek beni etkiledi. Vatandaşların süregelen bu katılım düzeyi, demokratik seçimlere olan bağlılıklarını göstermektedir. Basın yayın özgürlükleri ve meclise girmek için gerekli yüksek barajı da kapsayan diğer zorlukların, vatandaşların tercihlerini daha iyi yansıtılabilmesi için ele alınması gerekmektedir.”

Temel haklara genel olarak riayet edilmiştir. Maalesef seçim kampanyası, parti binalarına yönelik çok sayıda saldırı ve kimisi ölümlü sonuçlanan ciddi fiziksel saldırı hadiseleri ile gölgelenmiştir.

Bildiride, seçimlerin genel olarak profesyonel bir şekilde organize edildiği, fakat seçim idaresinde daha çok şeffaflık olmasının seçim sürecinde güveni arttıracığı belirtilmiştir. Yüksek Seçim Kurulu’nun, seçim kampanyası ve seçim idaresi ile ilgili konuları içeren bazı kararları mevzuatla uyumlu değildir ve YSK kararlarının yargı denetimine tabi olmaması güçler ayrılığını hiçe saymakta ve seçimle ilgili konularda yasal çözüm yollarına erişimi engellemektedir.

AKPM Delegasyon Başkanı Tiny Kox: “Vatandaşların etkin katılımına, yüksek seçmen katılımına ve partiler tarafından kapsamlı olarak gözlem yapılmış olmasının yanı sıra, gelecekte siyasi bir statü verilmesi gereken gözlemci vatandaş gruplarına da övgüde bulunmaktayız” demiştir. “Yüzde 10'luk baraj siyasi çoğulculuğu kısıtlamaktadır ve bunun ciddi anlamda düşürülmesi konusunda ısrar etmeye devam etmekteyiz.”

Bu seçim için uluslararası gözlemcilerin akreditasyonu sağlanmıştır. Ancak yasalar, etkin şekilde vatandaş gözlemi ve uluslararası gözlem yapılmasını sağlayacak yasal temeli oluşturmamaktadır ve iki gözlemci vatandaş grubunun akreditasyon başvurusu YSK tarafından reddedilmiştir.

Gözlemcilerin notlarına göre, Anayasa tarafından Cumhurbaşkanının bir partiye bağlı olmaması mükellefiyeti getirilmiş olmasına rağmen, Cumhurbaşkanı seçim kampanyasında etkin bir rol oynamıştır

ve iktidar partisinin yararına ve muhalefetteki kişilerin aleyhine seçim propagandası olarak kullanılan olağan üstü sayıda kamu etkinliğine katılmıştır.

Bildiride belirtildiği üzere, seçime yirmi parti ve 165 bağımsız aday katılmıştır. Adaylar genel olarak özgürce ve kapsamlı şekilde kampanyalarını yürütebilmişlerdir. Ancak, Cumhurbaşkanı veya Başbakan için organize edilen etkinlikler lehine karar verilerek muhalefet partilerine ait mitinglerin iptal edildiği ya da kısıtlandığı münferit durumlar olmuştur.

AGİT PA Delegasyonu Başkanı Ignacio Sanchez Amor : “Türkiye, genel olarak işleyen çoğulcu bir sisteme sahipken, ifade özgürlüğüne ilişkin zorluklar ve Cumhurbaşkanı’nın kampanyada oynadığı baskın rol, seçimlerin adilliğini kısmen sarsmıştır.” demiştir. “Türkiye, zorlu bir coğrafyada açıkça dengeleyici bir rol oynamaktadır, fakat bu güvenlik zorlukları demokratik yükümlülüklerden taviz vermek için bir gerekçe olamaz. Kampanya süresi boyunca ve dün, ülkenin dört bir yanındaki insanların güçlü katılımı Türkiye’nin geleceği için olumlu bir işarettir”.

Çok sayıda basın ve yayın kuruluşunun bulunduğu medya ortamı canlıdır ancak çok fazla kısıtlama yer almaktadır ve iktidar partisini eleştiren medya organları, seçim süreci sırasında kamuya mal olmuş kişilerin ve siyasi aktörlerin daha da artan baskılarına ve gözdağı vermelerine maruz kalmışlardır. Medya takibi sonuçları seçim kampanyası yayınlarının partizan çizgiler ile kutuplaşmış olduğunu göstermektedir: kamu yayıncısı da dahil olmak üzere takip edilen beş televizyondan üçü, iktidar partisi lehine belirgin bir taraflılık sergilemiştir.

AGİT/DKİHB Sınırlı Seçim Gözlem Heyeti’nin Başkanı Büyükelçi Geert-Hinrich Ahrens “Gözlemlerimizin sonuçları siyah beyaz bir resim çizmemektedir. İlgili makamların, kimi zaman kusurlu olan uygulamaları savunmak yerine, kritik noktalarda bulunan mesajlara ve DKİHB sonuç raporunda gelecek tavsiyelere dikkate alacağına inanıyorum.” demiştir. “Bu kapsamda düzeltme yapmak, ispat etmek veya inkar etmekten daha iyidir. Neticede bu seçimler demokrasi için etkileyici bir uygulama olmuştur.”

Uluslararası gözlemciler tarafından ziyaret edilen kısıtlı sayıdaki oy kullanma yerlerinde az sayıda yerel güvenlik hadiseleri meydana gelmekle birlikte, seçim günü iyi organize edilmiştir. Her ne kadar bazı önemli prosedürel hatalar gözlemlenmiş olsa ve bazı durumlarda uluslararası gözlemcilerin oy döküm tesislerine girişine izin verilmemiş olsa da, oy sayım ve döküm süreçleri genel olarak şeffaf olarak değerlendirilmiştir.

Daha fazla bilgi için lütfen iletişime geçiniz:

Richard Solash, AGİT PA, + 90 (0) 539 925 5962 veya +45 60 10 83 80 richard@oscepa.dk

Thomas Rymer, AGİT/DKİHB, + 90 (0) 539 924 6115 veya +48 609 522 266 thomas.rymer@odihr.pl

Nathalie Bargellini, AKPM, + 90 (0) 534 054 8924 veya +33(0) 6 65 40 32 82 nathalie.bargellini@coe.int